

OLIMPIZM WOBEC RÓŻNIC I NIERÓWNOŚCI SPOŁECZNYCH – IDEA I RZECZYWISTOŚĆ

Współczesne rozważania przedstawicieli nauk humanistycznych i społecznych w coraz większym stopniu dotyczą problemu równości i sprawiedliwości społecznej. Od wieków ludzie egzystując w danej zbiorowości zastanawiali się na hierarchią swojego istnienia i wielowymiarowymi różnicami, jakie ich dzielą od innych warstw społecznych. System polityczny, ekonomiczny lub kulturowy stworzony przez umysł ludzki z reguły oparty był na nierównym traktowaniu obywateli, jakkolwiek idea równości i sprawiedliwości społecznej istniała niemal od początku istnienia ludzkości. Nierówności tradycyjne, określane jako strukturalne, dotyczą głównie różnic między grupami społecznymi, które można kategoryzować w postaci bogactwa materialnego, dostępu do edukacji, uczestnictwa w kulturze, dotyczą również uczestnictwa w kulturze fizycznej i sporcie, standardu życia, równouprawnienia płci czy też uprzedzeń i dyskryminacji. Różnice i nierówności społeczne – podkreśla K. Budzińska – „...jakie istnieją między ludźmi, są odwieczne, można by więc uznać je za coś naturalnego i niewymagającego zmiany. Są jednak obszary, w których istnienie nierówności budzi społeczne poczucie niesprawiedliwości...”¹. Nieco odmienny pogląd w tej kwestii prezentuje T. Pliszka wskazując, że „...rodzą one ubóstwo, odsunięcie społeczne, nierówności dochodowe, bezrobocie itp. Zapominamy, że są one również maszyną wyzwalającą działania kreujące, konkurencję i wyższą jakość. Nierówności społeczne powodują naciski ludności na przedstawicieli po to, aby władza je zwalczała i ograniczała. Taki mechanizm przejawia się w państwach całego świata”². Trudno nie zgodzić się z poglądem, że przeciwdziałanie różnicom i nierównościom społecznym wymaga wspólnych działań instytucji państwowych i międzynarodowych na rzecz zmniejszenia różnic ekonomicznych między narodami, grupami oraz poszczególnymi jednostkami społeczności ludzkiej, upowszechnienia tolerancji, ograniczenia dyskryminacji, eliminacji

1 K. Budzińska (2007) Obszary nowych nierówności. Wprowadzenie do analizy problemu współczesnych nierówności, *Preteksty*, nr 9, s. 41.

2 T. Pliszka (2005) *Nierówności społeczne a zagrożenia z nich wynikające*. W: M.G. Woźniak [red.] *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy*, Rzeszów, s. 449.

negatywnych stereotypów i uprzedzeń wobec grup społecznych i etnicznych, wyrównania szans i rozwoju kobiet we wszystkich przejawach życia społecznego.

Wydaje się, że ważną rolę w tym procesie w swojej ponadstuletniej historii pełni ruch olimpijski, który stał się fenomenem bez precedensu w współczesnej historii rozwoju społeczeństwa. Olimpizm jako nurt społeczny o powszechnie akceptowanych ideałach miał istotny wpływ na przemiany społeczne, kulturowe, polityczne i gospodarcze narodów i państw współczesnego świata. Z. Krawczyk wskazuje, że „...olimpizm pozostając w swej istocie uniwersalną doktryną i ruchem społecznym, wpisał się w najistotniejsze procesy minionego wieku, takie jak pokojowa kooperacja narodów i państw, kształtowanie się społeczno-politycznych systemów demokratycznych oraz obrona praw człowieka”³. Wydaje się, że podstawowymi elementami, na których została zbudowana ideologia olimpizmu, były idee i prądy intelektualne wieku oświecenia, takie jak: równość, postęp, indywidualność, szacunek i zrozumienie wobec odmienności kulturowej, wolność i tolerancja w stosunku do ludzkich zachowań⁴.

Idea i podstawowe założenia olimpizmu

Pierre de Coubertin ożywił starożytne igrzyska olimpijskie w 1896 roku i do dnia dzisiejszego uważane są one nie tylko za wiodące wydarzenie sportowe, ale i międzynarodowe święto młodości oraz czynnik zespalaający wszystkie narody świata. Inspirującym punktem wyjścia dla założyciela ruchu olimpijskiego był starożytna filozofia grecka, którą francuski arystokrata, pedagog i reformator systemu oświaty i szkolnictwa próbował dostosować do kulturowych, wychowawczych, politycznych i gospodarczych uwarunkowań społeczeństwa przełomu XIX i XX wieku. R. Wroczyński pisze, że „...w okresie zaostrej się konfliktów i spieć międzynarodowych igrzyska sportowe grupujące w pokojowej rywalizacji zawodników różnych krajów i różnych kontynentów stanowić miały teren porozumienia, wzajemnego poznania, rozwiązywania konfliktów i współpracy. W starożytności igrzyska olimpijskie były manifestacją jedności plemion greckich rozsianych na południu Bałkanów i stanowiących lokalne organizmy państwowe, często skłócone i waśniące się między sobą. W zamierzeniu ideologów nowożytnych igrzysk, głównie Pierre’a de Coubertina, wznowione igrzyska miały spełniać tę sama rolę, tylko na znacznie szerszej przestrzeni terytorialnej, mianowicie wszystkich kontynentów i państw ówczesnego świata”⁵.

3 Z. Krawczyk (2006) Sport w zmieniającej się Europie. W: J. Kosiewicz [red.] *Sport, kultura, społeczeństwo*, Warszawa, s. 167-183.

4 N. Patsantaras (2008) Olympic Messages: Olympic Ideology and Olympic social reality, *Sport Management International Journal*, t. 4, nr 1.

5 R. Wroczyński (2009) *Powszechne dzieje wychowania fizycznego i sportu*, Warszawa, s. 313.

Pierre de Coubertin, jako twórca ideowych podstaw nowoczesnego olimpiizmu, zakładał budowę lepszego świata ponad przesądami rasowymi czy politycznymi, mając świadomość, że nowa idea rodzi się w tle kryzysu politycznego i społecznego, dążeń narodów do upadku kolonializmu, rewolucji narodowo-wyzwoleńczych i nieustannej walki kobiet o równe prawa⁶. Rozumiał jak nikt inny, że idea olimpiizmu nawiązuje do nurtu światopoglądu humanistycznego, tworząc fundament dla kultury fizycznej i sportu, nadając im wysokie miejsce w hierarchii społecznej. Był przekonany o znaczącej – kulturotwórczej, społecznej i wychowawczej – roli sportu w kształtowaniu osobowości każdego człowieka. Współczesny olimpiizm – podkreśla K. Zuchora – „...jest apelem do wszystkich, ażeby tworzyli i budowali współczesny świat sportu w taki sposób, jakby możliwe było życie uwolnione od egzystencjalnego lęku wobec wojny, jakby sprawiedliwość mogła być wymierzana wobec wszystkich podług tych samych miar, jakby wszyscy byli sobie równi, a drogi doskonalenia osoby ludzkiej wiodące ku prawdzie, dobru i pięknu mogły być oparte na pedagogice nadziei i pedagogice rozwoju przez radość”⁷. W ujęciu twórcy nowej filozofii olimpiizm jest skierowany do wszystkich osób, bez względu na wiek, zawód, rasę, narodowość lub wyznanie, a jego swoistą cechą jest udział wszystkich ludzi dobrej woli, zaangażowanych w rozwój na rzecz ludzkości.

Pomimo licznych wstrząsów i zagrożeń sceny politycznej podzielonego świata święto sportu i przyjaźni wszystkich narodów – w postaci igrzysk olimpijskich – odbywa się niezmiennie co cztery lata. Zasadą takiego stanu jest z pewnością rygorystyczne przestrzeganie olimpijskiej konstytucji – Karty Olimpijskiej⁸, która określa fundamentalne zadania ruchu olimpijskiego. W kontekście podjętego zagadnienia warto przytoczyć kilka punktów, które odnoszą się do działań na rzecz eliminacji rozmaitych różnic i nierówności społecznych, stanowiąc płaszczyznę dialogu niezależnie od różnic politycznych, religijnych, kulturowych i rasowych:

„1. Olimpiizm jest filozofią życia, chwalcą i łączącą w zrównoważoną całość jakość ciała, woli i umysłu. Łącząc sport z kulturą i edukacją, olimpiizm dąży do stworzenia sposobu życia opartego na radości z wysiłku, wychowawczych wartościach dobrego przykładu, odpowiedzialności społecznej i poszanowaniu uniwersalnych podstawowych zasad etycznych.

6 J. Raczek (1986) Idea i praktyka współczesnego olimpiizmu, *Kultura Fizyczna*, nr 1-2, s. 12-16.

7 K. Zuchora (2009) *Nauczyciel i wartości. Z filozofii kultury fizycznej i pedagogiki sportu*, Warszawa, s. 241.

8 Karta Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego, w skrócie zwana Kartą Olimpijską (opublikowanie pierwszej wersji miało miejsce w 1898 roku), zawiera zbiór podstawowych zasad olimpiizmu i przepisów wykonawczych przyjętych przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski. Reguluje organizację i ustala działanie ruchu olimpijskiego oraz warunki ceremoniału igrzysk olimpijskich.

2. Celem olimpizmu jest, aby sport służył harmonijnemu rozwojowi człowieka, z wizją propagowania miłującego pokój społeczeństwa i poszanowania ludzkiej godności.
3. Uprawianie sportu jest prawem człowieka. Każdy musi mieć możliwość uprawiania sportu bez jakiegokolwiek dyskryminacji, a w duchu olimpijskim, co wymaga wzajemnego zrozumienia w duchu przyjaźni, solidarności i fair play.
4. Każda forma dyskryminacji w stosunku do kraju lub osoby ze względu na rasę, wyznanie religijne, poglądy polityczne, płeć lub z jakiegokolwiek innego względu jest niemożliwa do pogodzenia z przynależnością do Ruchu Olimpijskiego⁹.

Z pewnością ducha współczesnego olimpizmu stanowi zasada fair play, którą modyfikowano wraz z rozwojem cywilizacji oraz istniejącym systemem wartości w społeczeństwach. Fair play w swoim rodowodzie nawiązuje do reguł i wartości zarówno z etosu rycerskiego, jak również ideału dworzana epoki renesansu oraz norm wychowania „gentlemana” w szkolnictwie XIX-wiecznej Anglii¹⁰. Znaczenie tego pojęcia należy sprowadzić do kilku podstawowych norm, takich jak: bezinteresowne poszanowanie reguł gry, szacunek dla przeciwnika, zachowanie równych szans w walce, niewykorzystanie przewagi losowej, rezygnacja z praktycznych korzyści zwycięstwa oraz minimalizacja cierpienia przeciwnika¹¹.

Wartość czystej gry w rywalizacji sportowej, wzajemnych relacjach między ludźmi, a także systemach politycznych i ekonomicznych nabiera istotnego znaczenia w rozwoju współczesnej cywilizacji. Zasada fair play w pewnym sensie stała się kwalifikatorem działalności człowieka w wyżej wymienionych sferach, z drugiej strony pełni rolę swoistego kryterium oceny jego zachowania i stylu życia. Z. Żukowska określa zasadę fair play jako piękną, czystą grę, odnosząc ją do działań nie tylko zgodnych z przepisami, ale również nawiązując do kilku reguł:

reguły równości zewnętrznych warunków walki, określaną jako identyczność szans w rywalizacji,
reguły świadomej rezygnacji z możliwości nieuczciwego zwycięstwa,
reguły dobrowolnego podporządkowania się przepisom i tradycjom, czyli poszanowanie obowiązujących przepisów i reguł,
reguły poszanowania dla przeciwnika w ramach obowiązujących zasad etycznych¹².

9 Międzynarodowy Komitet Olimpijski, http://olimpijski.pl/pl/pl/files/Download/Karta_olimpijska.

10 W. Lipoński twierdzi, że pojęcie „fair play” powstało na Wyspach Brytyjskich w kręgu kulturowym brytyjskich Celtów i odnosiło się do zasady prowadzenia wojen; W. Lipoński (1996) *Celtycka geneza brytyjskiego fair play*. W: Z. Żukowska [red.] *Fair play – sport – edukacja*, Warszawa, s. 61-75.

11 A. Przyłuska-Fischer, B. Misiuna (1993) *Etyczne aspekty sportu*, Warszawa, s. 102.

12 Z. Żukowska (2009) *Klub Fair Play Polskiego Komitetu Olimpijskiego*, Warszawa, s. 5.

Natomiast J. Lipiec podstawowe znaczenie zasady fair play sprowadza do określenia „nie wolno!” Nie wolno wygrywać w sposób nieuczciwy lub niezbyt czysty, albowiem taki sposób zwycięstwa jest zaprzeczeniem radykalnie ujętej sprawiedliwości, obraża honor zwycięzcy. Jedynie sensowna i moralnie dopuszczalna rywalizacja dotyczy równych sobie oraz walczących w tych samych warunkach i z takim samym udziałem czynników losowych¹³. Z kolei W. Lipoński traktuje fair play jako skuteczny środek na dolegliwości współczesnego sportu, nawiązując do negatywnych zjawisk przejawiających się w brutalizacji, komercjalizacji, dopingiu, korupcji i łamaniu podstawowych zasad czystej gry¹⁴. Fair play jest przesłaniem, którego potencjalne korzyści – zarówno indywidualne jak i społeczne – warunkują rozwój sportu, olimpizmu, jak również są nośnikiem humanistycznych wartości w innych dziedzinach życia¹⁵. Dlatego też w wielu krajach powstają programy, których naczelnym celem jest promocja wartości olimpizmu łącznie z zasadą fair play w sporcie, w systemach edukacyjnych oraz życiu całych społeczeństw.

Realia współczesnego olimpizmu

Współczesne osiągnięcia nauki i techniki stworzyły niespotykane dotychczas możliwości rozwoju społecznego, gospodarczego i cywilizacyjnego. Realizacja celów industrialnych narzuca społeczeństwom dążenie do ekonomicznego bogactwa, podniesienia standardu życia, zwielokrotnienia wydajności pracy oraz doskonalenia komunikacji między społecznościami wielu krajów we wszystkich jej wymiarach. W warunkach niebywale zmiennej i progresywnej rzeczywistości dostrzega się znaczne szanse dla rozwoju społeczeństwa, jednak z drugiej strony – istnieją zagrożenia i wyzwania dla nabytych drogą ewolucji humanistycznych ideologii rozwoju człowieka¹⁶. We wskazanych realiach idea olimpizmu odrodzona w końcu XIX wieku miała przyczynić się do integracji społeczeństw i narodów, jednak wydarzenia XX i początku XXI wieku zniekształciły coubertinowskiego ducha olimpizmu i w znacznym stopniu przeobraziły światowy ruch olimpijski. Wbrew zasadom zawartym w Karcie Olimpijskiej, sportowe zmagania na igrzyskach olimpijskich zaczęły służyć demonstrowaniu potęgi poszczególnych krajów i realizacji ich celów politycznych, przyspieszeniu zjawiska komercjalizacji, profesjonalizacji i dopingiu wśród

13 J. Lipiec (1999) *Filozofia olimpizmu*, Warszawa, s. 170.

14 W. Lipoński (2000) *Olimpizm dla każdego*, Poznań.

15 A. Kaźmierczak (2010) Idea olimpizmu jako alternatywna koncepcja edukacyjno-wychowawcza. W: W. Żukow, R. Muszkieta, E. Prystupa, M. Górny, M. Napierała [red.] *Humanistyczne aspekty rehabilitacji, turystyki, rekreacji i sportu*, Lwów-Poznań-Warszawa, s. 5-10.

16 R. Rosa (2009) Wybrane kulturowe i cywilizacyjne uwarunkowania edukacji w XXI wieku. W: H. Gajdamowicz [red.] *Nauczyciel wobec szans i zagrożeń edukacyjnych XXI wieku, t. I. Teoretyczne konteksty szans i zagrożeń edukacyjnych XXI wieku*, Kraków, s. 37.

sportowców, dyskryminacji rasy, płci oraz przynależności etnicznej, dominacji eurocentrycznego charakteru ruchu olimpijskiego¹⁷. Destruktywny wpływ miały skandale korupcyjne, dotyczące przekupstwa członków MKOl, stanowiąc jeden z podstawowych zarzutów przeciwko istnieniu idei olimpijskiej. Niemal dwadzieścia lat po wznowieniu idei olimpizmu, która nawiązywała do „świętego pokoju”, igrzyska olimpijskie w roku 1916 nie odbyły się z powodu wybuchu I wojny światowej, następnie w roku 1940 oraz 1944 przeszły w zapomnienie przez trwającą sześć lat kolejną wojnę światową. Z perspektywy wymienionych zdarzeń historycznych wydaje się, że idea olimpizmu nie osiągnęła swoich zamierzonych celów z uwagi na fakt, że ideologia nacjonalistyczna i militarna dewaluowała wizję pokojowego współistnienia państw i narodów. W drugiej połowie XX wieku polityczne inspiracje nie pozostawały bez wpływu na działalność ruchu olimpijskiego. Wbrew przyjętym ideałom igrzyska olimpijskie stały się areną manifestacji politycznych oraz ataków terrorystycznych. Należy podkreślić, że wbrew Coubertinowskiej wizji rywalizacji sportowej, igrzyska olimpijskie stały się imprezą, na której konkurują nie tylko sportowcy, ale przede wszystkim współzawodniczą między sobą państwa. Elementarne zasady olimpizmu zawarte w karcie olimpijskiej jednoznacznie określają, że igrzyska olimpijskie to współzawodnictwo pomiędzy zawodnikami indywidualnych i zespołowych dyscyplin, a nie pomiędzy państwami czy narodowościami. W rzeczywistości – jak pisze A. Kurkiewicz – „...od lat 30. XX wieku mamy do czynienia z rywalizacją państw. Indywidualne zwycięstwa zawodników są ważne, ale w mediach akcentowana jest klasyfikacja państw uczestniczących w igrzyskach, a rankingi medalowe poszczególnych krajów wykorzystuje się

17 Do najbardziej znanych przejawów nacjonalizmu, dyskryminacji i nierówności w historii nowożytnego olimpizmu należy zaliczyć;

- wykluczenie z udziału w IO w Antwerpii (1920 r.) sportowców Austrii, Bułgarii, Węgier i Niemiec,
- dopiero po trzech dekadach istnienia igrzysk olimpijskich następuje oficjalne włączenie kobiet do udziału w IO w Amsterdamie (1928 r.),
- dominacja ideologii nazistowskiej podczas IO w Berlinie (1936 r.),
- protest amerykańskich lekkoatletów w obronie praw czarnoskórych obywateli USA na IO w Meksyku (1968 r.),
- akt terrorizmu politycznego podczas IO w Monachium (1972 r.),
- w proteście przeciwko inwazji ZSRR na Afganistan bojkot państw bloku zachodniego na IO w Moskwie (1980 r.),
- powołując się na obawy dotyczące bezpieczeństwa sportowcy państw socjalistycznych rezygnują z udziału w IO w Los Angeles (1984 r.)
- finansowe bankructwo organizatorów IO w Montrealu (1976 r.),
- skandal dopingowy z udziałem Bena Johnsona na IO w Seulu (1988 r.),
- zakaz eksponowania barw narodowych Tajwanu pod presją przedstawicieli Chin na IO w Atlancie (1996 r.)
- *gest* lekkoatletki C. Freeman na rzecz pojednania z rdzennymi mieszkańcami Australii podczas IO w Sydney (2000 r.).

do demonstrowania państwowej siły”¹⁸. W ocenie wielu obserwatorów ruch olimpijski poddaje się w coraz większym stopniu zjawisku komercjalizacji. Igrzyska bez kampanii reklamowych i sponsoringu są trudne do wyobrażenia ze względu na ich globalny charakter, dostępność i znaczne koszty organizacji. S. Brown twierdzi, że Międzynarodowy Komitet Olimpijski od czasu wyłączenia sportu amatorskiego z ruchu olimpijskiego stworzył nowy model igrzysk, oparty w większym stopniu na dążeniu do sukcesu ekonomicznego i budowania kapitału politycznego niż na promowaniu wartości etycznych olimpizmu¹⁹

W tym kontekście A. Kurkiewicz dalej pisze: „Igrzyska odrodzonej olimpiady były początkowo zawodami sportowców amatorów, których nie sponsorowały ani państwa, ani wielkie korporacje międzynarodowe. Były to rzeczywiście igrzyska sportu i zdrowej rywalizacji, gdzie u młodych ludzi kształcił się duch sportowej walki. Z czasem zawody sportowe stały się areną rozgrywek między państwami i między wielkimi korporacjami międzynarodowymi, zaczęły też podlegać wpływom politycznym²⁰. W założeniach olimpizmu uprawianie sportu jest prawem każdego człowieka, czyli jego egalitarny charakter odnosi się do wszystkich osób, bez względu na wiek, rasę, przynależność państwową lub wyznanie. Wydaje się, że powszechny udział w sporcie olimpijskim jest nierealnym przesłaniem, które jest wyłącznie odległym zwyczajem igrzysk starożytnej Grecji. W zaistniałej rzeczywistości, według M. Bronikowskiego, „...udział w igrzyskach olimpijskich jest ograniczony tylko do garstki wybranych, tzw. elity. Dla sportowców przepustką do uczestnictwa na żywo w olimpijskim „wirze wielkiego świata” jest wynik i tylko bardzo wąska specjalizacja daje tutaj pewną szansę, a technologia doprowadziła do (o) błędu, w którym o zwycięstwie decydują setne sekundy”²¹. Ideologia olimpijska sankcjonowała i wzmacniała przez długi czas dyskryminację kobiet w igrzyskach olimpijskich. Pierre de Coubertin, wzorując się na starożytnych ideałach igrzysk olimpijskich, nie przewidywał czynnego uczestnictwa kobiet w rywalizacji sportowej. Uważał bowiem, że igrzyska olimpijskie są platformą demonstracji męskich ideałów przez sport. Pomimo że MKOl oficjalnie włączył dyscypliny kobiece do udziału w igrzyskach olimpijskich od 1928 roku, to dynamika wzrostu ich uczestnictwa w sporcie olimpijskim miała miejsce dopiero po II wojnie światowej²². Wniosłe

18 A. Kurkiewicz (2008) Idea olimpizmu, *INFOS zagadnienia społeczno-gospodarcze*, nr 14(38).

19 S. Brown (2012) De Coubertin's Olympism and the Laugh of Michel Foucault: Crisis Discourse and the Olympic Games, *Quest*, nr 64, s. 150-163.

20 A. Kurkiewicz (2008) Idea olimpizmu..., *op. cit.*

21 M. Bronikowski (2004) W poszukiwaniu własnego olimpizmu, *Lider*, nr 1, s. 17-18.

22 W 1900 r. w IO w Paryżu brały udział 22 kobiety, w 1928 r. w IO w Amsterdamie – 277 kobiet, w 1952 r. w IO w Helsinkach – 519 kobiet, w 1988 r. w IO w Seulu – 2194 kobiety, 2012 r. w IO w Londynie – 4676 kobiet, co stanowiło 44,2% ogólnej liczby sportowców.

ideały nawiązujące do walki z dyskryminacją i nierównością społeczną zapisane w Karcie Olimpijskiej musiały się zderzyć z realiami nowoczesnego świata. Z tego też względu igrzyska olimpijskie stały się areną demonstracji i protestów przeciwko dyskryminacji i nierówności osób ze względu na pochodzenie narodowe, rasę czy też wyznanie religijne. Podczas trwania igrzysk olimpijskich w Meksyku dwaj lekkoatleci amerykańscy – medaliści olimpijscy T. Smith oraz J. Carlos – w czasie grania hymnu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej stali na podium olimpijskim z uniesionymi do góry pięściami w czarnych rękawiczkach i pochylonymi głowami. Widownia niemal całego świata doświadczyła manifestacji na rzecz walki z dyskryminacją rasową, w obronie praw obywatelskich czarnoskórych Amerykanów. Obydwaj sportowcy za dokonany czyn – pod naciskiem MKOl – zostali przez komitet olimpijski USA relegowani z wioski olimpijskiej. Cathy Freeman, mistrzyni olimpijska w biegu na 400 metrów na igrzyskach olimpijskich w Sydney, w chwalebny sposób podkreśliła tożsamość ze swoją uciskaną ludnością etniczną, trzymając po zwycięstwie w dłoniach dwie flagi: australijską i aborygeńską. W obecności ponadstutysięcznej widowni oraz milionów widzów na całym świecie stała się symbolem pojednania ludności rdzennej z ludnością europejską (australijską), ku lepszej przyszłości dla Aborygenów.

Nie ma wątpliwości, że ruch olimpijski i jego idea, reaktywowane w końcu XIX wieku, można zaliczyć do ważnych i globalnych nurtów społecznych współczesnego świata. Igrzyska powinny nadal pozostać międzynarodowym „świętem młodości i pokoju”, promującym nie tylko kwalifikowany i masowy sport, ale również idee fair play w rywalizacji sportowej i życiu codziennym, pokój i równość wszystkich ludzi bez względu na rasę, płeć czy też wyznanie religijne. Niestety, byliśmy świadkami eskalacji nierówności społecznej, wzrostu rasistowskich i ksenofobicznych zachowań na stadionach olimpijskich, nie wspominając już o dopingu, korupcji, oszustwach, dominacji politycznej oraz znaczącym wpływie wielkiego biznesu, mediów na charakter ruchu olimpijskiego. Wymienione negatywne zjawiska deprecjonują podstawowe idee olimpizmu zawarte w Karcie Olimpijskiej, a tym samym wymuszają pewnego rodzaju namysł redefiniowania oraz przewartościowania znaczenia olimpijskich idei we współczesnym społeczeństwie, w tym misji ruchu olimpijskiego. N. Pastarnas sądzi, że aby na nowo wskrzesić olimpijskie wartości, należy nieustannie poprzez sport promować humanistyczne postawy i wartości olimpizmu na rzecz odejścia od obsesyjnej rywalizacji, która prowadzi do przemocy i konfliktów rasowych. Twierdzi, że ruch olimpijski wymaga współpracy i partnerstwa różnych organizacji rządowych i pozarządowych, programów edukacji olimpijskiej skierowanych do ludzi w różnym wieku, promowania nowych wzorów postępowania w sporcie oraz opracowania kodeksu moralnego wspólnego dla

sportowców, trenerów i działaczy sportowych²³. Wydaje się jednak, że mimo wielu zagrożeń i deformacji, jakie dotknęły współczesny ruch olimpijski, dla niezliczonej rzeszy ludzi igrzyska nadal pozostaną świętem sportu, a czas igrzysk – czasem pokoju, niwelowania różnic społecznych oraz jednoczenia państw, narodów i kultur.

23 N. Patsantaras, I. Kamberidou (2006) Gender Equity in Olympic Sports: Absenteesim and Invisibility, *Pandektis International Sports Law Review, Official Journal of the International Association of Sports Law (IASL)*, 6, nr 3-4, s. 361-375.